

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 24CoP/127/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2113226473
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 01. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Andrea Dudášová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2113226473.1

Uznesenie

Krajský súd v Trnave v právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: U. F., nar. XX.XX.XXXX a V. F., nar. XX.XX.XXXX, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Piešťany, pracovisko Hlohovec, Jarmočná č. 3, deti rodičov: B. F., nar. XX.XX.XXXX, J. XX, P., zastúpená advokátkou: Mgr. Zuzana Lányiová, Nám. Sv. Michala 11, Hlohovec a L. F., nar. XX.XX.XXXX, X. č. X, Z., o úpravu práv a povinností k maloletým deťom, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trnava č. k. 20P 222/2013-20 zo dňa 25. októbra 2013 v spojení s opravným uznesením Okresného súdu Trnava č. k. 20P 222/2013-28 zo dňa 18. novembra 2013, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **p o t v r d z u j e .**

o d ô v o d n e n i e :

Uznesením napadnutým odvolaním prvostupňový súd návrh matky na úpravu styku otca s maloletými deťmi a určenia výživného otcovi na maloleté deti predbežným opatrením zamietol. Svoje rozhodnutie po citácii § 102 ods. 1 O.s.p. vecne odôvodnil tým, že dôvodmi, ktoré matku viedli k podaniu tohto návrhu, nie sú dôvodmi, ktoré by spĺňali § 102 ods. 1 prvá veta O.s.p. a preto súd návrh matky v celom rozsahu ako nedôvodný zamietol. Bral pritom do úvahy, že matka si podala aj samostatný návrh, kde žiada o úpravu styku otca s maloletými deťmi a určiť výživné na maloleté deti. Ohľadom tohto návrhu súd začal konať a vo veci je vytyčený termín 15.1.2014, preto nie je potrebné do tejto doby predbežným opatrením upravovať styk otca s maloletými deťmi a určovať výživné na maloleté deti tak, ako to žiada matka. Navyiac matka ničím nepodložila svoje tvrdenia, že stretávanie otca s maloletými deťmi ma negatívny vplyv na maloleté deti a na ich zdravie.

Proti tomuto uzneseniu podala odvolanie matka maloletých detí, ktorým sa domáhala, aby odvolací súd napadnuté rozhodnutie zmenil tak, že návrhu matky na nariadenie predbežného opatrenia bude vyhovené. Ako odvolací dôvod uviedla, že prvostupňový súd dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam a rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci. Súd prvého stupňa sa nevenoval návrhu matky do takej miery, ako by mal. Skutočnosť, že v januári 2014 je vytyčený termín pojednávania nie je dôvodom na zamietnutie návrhu na nariadenie predbežného opatrenia. V januári 2014 bude vo veci len prvé pojednávanie a je veľká pravdepodobnosť, že pojednávanie bude odročené, nakoľko otec s návrhom matky nesúhlasí a pravdepodobne vznikne potreba ustanoviť v konaní znalca. To znamená, že potrvá ešte niekoľko mesiacov možno aj rok a deti budú žiť v psychickom strese a neistote, čo je podľa súdu prvého stupňa zrejme úplne v poriadku. Už len skutočnosť, že v rozsudku o rozvode manželstva o úprave práv a povinností nebol upravený styk otca s maloletými deťmi je dôvodom na to, aby súd dočasne upravil pomery účastníkov, pokiaľ je to v záujme maloletých detí. Prvostupňový súd vôbec nebral na zreteľ, že ide o deti vo veku 2 až 4 rokov, ktoré sa na dôrazné naliehanie otca striedajú každé dva kalendárne dni, s maloletým V. je matka na materskej dovolenke. Matka si pôvodne myslela, že striedanie bude pre deti priaznivé a návrhu otcu vyhovel. Po roku sa však ukázalo, že striedanie má na deti veľmi zlý vplyv, otec však nechce ustúpiť a rozhodol sa matku zastrášať. Matka celú záležitosť konzultovala s detským psychológom bez účasti detí, pretože

nemá záujem ublížiť otcovi, ale chrániť deti tak, aby sa doslova bezohľadné správanie otca neodzrkadlilo na ich psychickom zdraví. Prvostupňový súd sa veci venoval minimálne, výrok odôvodnil iba pár vetami s tým, že vo veci samej je vytýčený termín pojednávania na január 2014. Na záver matka zdôrazňuje, že je zúfala, verila, že súd nariadi predbežné opatrenia a situácia s psychickým rozpoložením detí, ktoré sú veľmi maličké sa zlepší. Deti sú pod neustálym stresom, otec ako policajt mestskej polície už párkrát zneužil svoje postavenie na to, aby matku detí zastrašil, keď mu matka odmietla dať uplakané a choré deti, prišiel k dverám bytu kde matka býva s deťmi a s ďalšími mestskými policajtmi a dôrazne ju žiadala, aby mu deti odovzdala. Situácia je pre deti neúnosná, neprospieva ich fyzickému ani psychickému vývoju.

Otec maloletých detí vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu matky uviedol, že rozhodnutie považuje za správne a navrhuje jeho potvrdenie. S dôvodmi uvádzanými v napadnutom rozhodnutí sa otec stotožňuje. Dôvody pre ktoré navrhovateľka žiadala nariadiť predbežné opatrenie sú iracionálne a zavádzajúce. Poukázal na to, že manželstvo bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Piešťany spis. zn. 5P 209/2012 zo dňa 17.01.2013, styk otca s maloletými deťmi súd v rozsudku neupravil, pretože sa v tom čase vedeli dohodnúť. Základom dohody bola skutočnosť, že počas dvoch dní, keď je otec v práci budú deti s matkou a počas nasledujúcich dvoch dní kedy má otec voľno budú deti v starostlivosti otca. S matkou sa viac menej dohodli na striedavej starostlivosti a má za to, že striedavá starostlivosť sa osvedčila. V čase rozvodu manželstva navrhovateľka čo sa týka výchovy a starostlivosti otca o deti, otcovi verila do takej miery, že súd o úprave styku ani nerozhodoval, pretože úpravu styku s deťmi matka ani nežiadala. V návrhu na nariadenie predbežného opatrenia však matka urobila z otca detí násilníka, zavražďovateľa a snažila sa predbežným opatrením obmedziť styk s deťmi z dohodnutých dvoch dní na jeden deň každého druhého nepretržitého dvojdňového pracovného voľna. Otec poukázal na to, že predbežné opatrenie nesmie prejudikovať konečné rozhodnutie vo veci a zásadne nemôže byť vydané, a ak by jeho obsah bol totožný s rozhodnutím vo veci samej. Problémy týkajúce sa úpravy styku sa snažil riešiť, najskôr rozhovormi s matkou avšak bezvýsledne a obrátil sa na pomoc na mediálnu kanceláriu kde chce svoj problém riešiť pomocou mediátora. Snaha však opätovne zostala bez výsledku, nakoľko matka sa z druhého sedenia zodvihla a bez vysvetlenia opustila kanceláriu. Otec sa podrobne vyjadril k argumentom matky, že časté striedanie výchovného prostredia má negatívny vplyv na psychický stav detí, deti sú v ostatných mesiacoch mrzuté, uplakané a U. má stres zo škôlky. Naopak otec tvrdí, že obe deti sú stresované výlučne osobou navrhovateľky, čo dokázala svojim konaním výsledkom ktorého je to, že deti sa na otca citovo naviazali a samé sa pýtajú domov, k otcovi. Otec deklaroval vôľu prispôbiť sa či už viacdňovým alebo týždenným režimom striedavej starostlivosti a o tejto skutočnosti sa snažil s navrhovateľkou porozprávať. Podľa informácií pedagogického personálu materskej škôlky je U. po citovej, psychickej stránke v poriadku, nie sú s ňou žiadne problémy o čom predložil vyjadrenie učiteľky. Matka žiadala, aby súd predbežným opatrením zaviazal otca na platenie výživného na V. sumou 60,- eur mesačne a na U. sumou 60,- eur mesačne, pričom majetkové pomery otca sa od posledného určenia výživného zmenili v tom, že sa mu zvýšili výdavky tým, že deti je povinný finančne zabezpečiť počas doby keď sú v jeho starostlivosti a zároveň prispieva matke na ich výživu sumou 90,- eur mesačne, pričom každému hradí aj životnú poisťku vo výške 22,- eur mesačne. Už samotná skutočnosť, že deti sú v striedavej starostlivosti je dôvodom pre ktorý by vyživovacia povinnosť mala byť zrušená a nie zvýšená. Poukázal na článok 9 ods. 3 Dohovoru o právach dieťaťa podľa ktorého dieťa má právo na zachovanie väzieb k obom rodičom, má právo na pravidelné osobné kontakty s oboma rodičmi. Dôvodil tým, že štát má povinnosť pozitívneho záväzku, jeho úlohou je podporovať a chrániť práva vyplývajúce z rodinnoprávnych vzťahov, hlavne má povinnosť zabezpečiť právo rodiča a dieťaťa na rešpektovanie ich rodinného života, čo obsahuje tiež právo na prijatie opatrení smerujúci k obnove ich spolužitia. Matka nepredložila žiaden hodnoverný dôkaz a nebol zistený žiaden záver a ani dôvod pre ktorý by mal byť styk s maloletými deťmi zo strany matky obmedzovaný. Otcovi na deťoch záleží, veľmi ich ľúbi. K vyjadreniu otec doložil správu z Materskej školy P. zo dňa 26.11.2013 o priebehu adaptácie maloletej U., ktorá sa v materskej škôlke adaptovala veľmi dobre, je spoločenská, empatická, komunikatívna. Počas adaptácie bola v občasnom emocionálnom vypätí, čo môže byť spôsobené častou zmenou domáceho prostredia, dieťa má pozitívny vzťah k obom rodičom. V edukačných aktivitách je spontánna, pracuje bez problémov, je samostatná.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 O.s.p.), po zistení, že odvolanie bolo podané včas (§ 204 ods. 1 O.s.p.), oprávnenou osobou - účastníkom konania (§ 201 O.s.p.), proti rozhodnutiu, proti ktorému je odvolanie prípustné (§ 201 a § 202 O.s.p.), po skonštatovaní, že odvolanie má zákonom

predpísané náležitosti (§ 205 ods. 1 O.s.p.), preskúmal napadnuté rozhodnutie bez ohľadu na rozsah a dôvody odvolania (§ 212 ods. 2. písm. a) v spojení s § 81 ods. 1 a § 102 ods. 2 O.s.p.), postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 214 ods. 2 O.s.p.), a dospel k záveru, že odvolanie matky maloletej nie je dôvodné, rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne.

Podľa § 74 ods. 1 O.s.p. pred začatím konania môže súd nariadiť predbežné opatrenie ak je potrebné, aby dočasne boli upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený.

Podľa § 102 ods. 1 O.s.p., ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkazy, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkazy. V záujme maloletého dieťaťa môže súd po začatí konania vo veci starostlivosti súdu o maloletých na návrh nariadiť predbežným opatrením účastníkovi, aby do času rozhodnutia vo veci úpravy pomerov maloletého dieťaťa zabezpečoval osobnú starostlivosť o dieťa, ktoré je v čase podania návrhu umiestnené v zariadení na výkon rozhodnutia súdu. Ak súd rozhoduje o predbežnom opatrení podľa druhej vety, o návrhu na predbežné opatrenie rozhodne najneskôr do 30 dní od podania návrhu; ustanovenia § 75 až 77 sa použijú primerane.

V zmysle § 75 ods. 6 O.s.p. súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania. Podľa ods. 8 tohto ustanovenia o nariadení predbežného opatrenia rozhodne súd aj bez vyjadrenia ostatných účastníkov.

Ust. § 76 ods. 1 písm. a) O.s.p. predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby platil výživné v nevyhnutnej miere.

Zákonodarca v cit. § 76 ods. 1 uvádza iba demonštratívny výpočet možných predbežných opatrení. Preto je možné vydať predbežné opatrenie aj iného obsahu, teda i predbežne upraviť styk rodiča s dieťaťom.

V zmysle § 25 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine rodičia sa môžu dohodnúť o úprave styku s maloletým dieťaťom pred vyhlásením rozhodnutia, ktorým sa rozvádza manželstvo; dohoda o styku rodičov s maloletým dieťaťom sa stane súčasťou rozhodnutia o rozvode. Ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd obmedzí styk maloletého dieťaťa s rodičom, alebo ho zakáže. Ak jeden z rodičov opakovane bezdôvodne a zámerne neumožňuje druhému rodičovi styk s maloletým dieťaťom upravený súdom, súd môže aj bez návrhu zmeniť rozhodnutie o osobnej starostlivosti. Ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak to vyžadujú pomery v rodine, súd môže upraviť styk dieťaťa aj s blízkymi osobami.

V zmysle § 28 ods. 1 a 2 Zákona o rodine rodičovské práva a povinnosti v celom ich rozsahu majú v zásade obaja rodičia. Rodič, ktorému maloleté dieťa nebolo zverené do starostlivosti uplatňuje svoju úlohu vo výchove dieťaťa prostredníctvom styku s dieťaťom. Zákon pritom vo vyššie citovaných ustanoveniach uprednostňuje dohodu rodičov o styku s maloletým dieťaťom, iba ak sa rodičia nedohodnú, upraví styk súd.

Podľa § 62 ods. 1, 2, 3, 4 a 5 Zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samy sa živiť. Obaja rodičia pritom prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý z rodičov bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť si svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Výživné má pritom prednosť pred inými výdavkami rodičov a pri

skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča, súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie (§ 75 ods. 1 Zákona o rodine).

V zmysle ust. § 76 ods. 1 Zákona o rodine výživné sa platí v pravidelných opakujúcich sa sumách, ktoré sú zročné vždy na mesiac dopredu.

Z ust. § 74 a nasl. O.s.p. vyplýva, že predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci a jeho účelom je iba dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Nariadením predbežného opatrenia účastník nenadobúda práva, o ktorých bude rozhodnuté až rozhodnutím vo veci samej. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia a pri ich zisťovaní nemusí vždy byť dodržaný formálny postup stanovený pre dokazovanie. Je však nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť predbežná ochrana, ako i osvedčenie, že je nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy.

Z obsahu spisu vyplýva, že dňa 03.10.2010 matka maloletých detí podala na Okresný súd Trnava návrh na začatie konania o úpravu práv a povinností rodičov k maloletým deťom, ktorým sa domáhala, aby otcovi bol upravený styk s maloletými deťmi každý týždeň v roku, vždy počas 2 dní jeho každého druhého nepretržitého dvojdňového pracovného voľna s tým, že deti si u matky vyzdvihne o 7.30 hod. v prvý deň svojho každého druhého nepretržitého dvojdňového pracovného voľna a deti odovzdá matke v nasledujúci deň tohto nepretržitého dvojdňového pracovného voľna o 18.30 hod. Zároveň žiadala otcovi uložiť povinnosť prispievať na výživu maloletej U. sumou 120,- eur mesačne a na výživu maloletého V. sumou 120,- eur mesačne, čím sa mení rozsudok Okresného súdu Piešťany č. k. 5P 109/2012 zo dňa 17.01.2013.

V priebehu konania matka maloletých detí uplatnila návrh na nariadenie predbežného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby otcovi bol upravený styk s maloletými deťmi každý týždeň v roku, vždy počas 2 dní jeho každého druhého nepretržitého dvojdňového pracovného voľna s tým, že deti si u matky vyzdvihne o 7.30 hod. v prvý deň svojho každého druhého nepretržitého dvojdňového pracovného voľna a deti odovzdá matke v nasledujúci deň tohto nepretržitého dvojdňového pracovného voľna o 18.30 hod. a zároveň žiadala, aby sa určila otcovi detí povinnosť platiť výživné vo výške 60,- eur mesačne na každé dieťa. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia odôvodnila tým, že situácia ohľadom starostlivosti o deti je neúnosná, matka si nevie rady so správaním otca, ktorý trvá na tom, aby sa rodičia deti striedali i keď sú choré a keď sa tomuto striedaniu veľmi bránia. Deti sú pre správanie otca neustále vystavené psychickému tlaku čo nepriaznivo vplýva na ich zdravie. Je veľmi zložitá upraviť styk otca s deťmi, keďže pracovná doba otca je taká, že dva dni pracuje a potom má dva dni pracovné voľno. Matka má záujem, aby sa deti s otcom stretávali čo najčastejšie, avšak v rozsahu, ktorý nebude mať na ich fyzický a psychický vývoj negatívny vplyv.

Manželstvo rodičov maloletých detí bolo rozvedené rozsudkom Okresného súdu Piešťany č. k. 5P 109/2012-95 zo dňa 17. januára 2013, na čas po rozvode súd schválil rodičovskú dohodu na základe ktorej sa maloleté deti zverujú do osobnej starostlivosti matky, obaja rodičia budú oprávnení maloleté deti zastupovať, spravovať ich majetok, styk otca s maloletými deťmi sa neupravuje a súd určil, že odporca je povinný platiť výživné na maloletú U. vo výške 50,- eur mesačne a na maloletého V. vo výške 40,- eur mesačne. Rozhodnutie o rozvode manželstva a o úprave práv a povinností k maloletým deťom nadobudlo právoplatnosť 13.02.2013.

Odvolací súd dospel k záveru, že matka maloletých detí dostatočne neosvedčila dôvodnosť navrhovaného predbežného opatrenia ako aj nebezpečenstvo bezprostredne hroziacej ujmy. Z návrhu nevyplýva potreba okamžitého zásahu súdu z dôvodu nebezpečenstva bezprostredne hroziacej ujmy. Matka svoje tvrdenia uvedené v návrhu na začatie na nariadenie predbežného opatrenia žiadnym spôsobom nepreukázala. Súd má k dispozícii vyjadrenie otca, ktoré popiera tvrdenia matky. Zároveň je potrebné poukázať aj na skutočnosť, že v konaní o rozvod manželstva účastníkov konania boli upravené práva a povinnosti rodičov tak, že deti boli zverené matke, otcovi bolo určené výživné, styk nebol upravený. Predmetný návrh matky na nariadenie predbežného opatrenia možno považovať za snahu o neprípustnú zmenu právoplatného rozhodnutia súdu. Návrh na nariadenie predbežného opatrenia v časti určenia výživného nebol matkou vôbec zdôvodnený. Matka maloletých detí svoje tvrdenia ničím nepreukázala a na druhej strane otec doložil potvrdenie z materskej škôlky, ktoré však nesvedčí o tom, že by terajší stav starostlivosti o deti bol nevyhovujúci a že by situácia u maloletej U. vyžadovala okamžitý nevyhnutný zásah súdu za situácie, že existuje právoplatné rozhodnutie súdu o úprave práv a povinností k maloletým deťom.

Z týchto dôvodov preto odvolací súd nepovažoval v tomto štádiu konania za dôvodné upravovať navrhovaným predbežným opatrením styk otca s maloletými deťmi ako aj výšku výživného.

S poukazom na vyššie uvedenú argumentáciu odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdil podľa § 219 O.s.p., pretože nebolo osvedčené naplnenie základných podmienok pre nariadenie predbežného opatrenia.

Senát krajského súdu prijal toto rozhodnutie pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je možné podať odvolanie.